

**Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii**

HOTĂRÂRE

19 aprilie 2024
nr. 67/4

mun. Chișinău

Completul de Examinare a Contestațiilor nr. 2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componență:

Președinte
Membrii

Angela Bostan
Angela Otean
Pulbere Ruxanda

examinând contestația depusă de petiționarul Cemîrtan Serghei împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 17s-45p/m din 29 februarie 2024, emise pe marginea sesizării depuse la 15 ianuarie 2024 asupra acțiunilor judecătorului Beșelea Eugeniu de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru),

C O N S T A T Ă :

Argumentele sesizării

La 15.01.2024 sub nr. 45p/ m la Consiliul Superior al Magistraturii a fost înregistrată sesizarea înaintată de către cet. Cemîrtan Serghei, datată din 15.01.2024, în care se contestă acțiunile judecătorului Chișinău, sediul Centru Beșelea Eugeniu la înfăptuirea justiției, și repartizată spre examinare către Inspecția Judiciară.

În fapt, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a expediat o cerere scrisă privind înștiințarea competenței teritoriale judecătorului Eugeniu Beșelea, care a primit în procedură să examineze cazul : Cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Bîtcă Andrei în interesele lui Sîrbu Anatolie privind încasarea prejudiciului material și moral.

În primul rând, a explicat în cuprinsul cererii că nu locuiește pe adresa Columna, 46, ap.7 așa cum este menționat în cererea de chemare în judecată, dar în realitate locuiește pe o altă adresă și corespondența trebuie să-i fi expediată potrivit legii, la locul de domiciliu, și reeșind din normele Codului de procedură civilă prevăzute la art.38 alin.(1), „reclamantul poate intenta acțiunea în oricare din sediile instanței în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului”, normă care este expres prevăzută și nu este abrogată, fiind obligatorie de drept.

A explicat explicit, că Decizia Curții de Apel (care de fapt nici nu a primit-o redactată și motivată), nu poate sta sub nici o formă, la baza pornirii unei asemenea cauze civile de încasări de prejudicii meschine, deoarece este un act de procedură afectat de erori judiciare, împreună cu hotărârea judecătorească care este arbitrară bazată pe falsuri și favoritisme ilegale, fiindu-i grav afectate toate drepturile garantate a unui proces echitabil, a unui recurs efectiv.

A explicat judecătorului, că pretinsa victimă a făcut abuz de pretențiile sale neîntemeiate și l-a acționat prematur în judecată în calitate de pârât, să mai încaseze bani și de pe petent fraudulos, deoarece avea actele în regulă, și nu i-a cauzat nimic, el personal s-a lovit în automobilul petentului, încălcând normele de conducere preventivă, și-a primit banii de la asigurări fiind de acord cu suma eliberată, nu l-a pus la curent cu nimic absolut ce intenții murdare are, nu l-a chemat nici la o evaluare, a făcut totul meschin, cu influenții lui, de care dă dovadă clară. I-am explicat că a depus plângeri pe la autorități să se facă lumină cu acest caz vicios și reprezentantul reclamantului era pus la curent cu intențiile petentului că nu recunoaște categoric vinovăția și că petentul s-a plâns la Procuratură pe acțiunile abuzive ale agentului constator care l-a favorizat în urma impactului, dându-i dreptate șoferului care a provocat accidentul, ilegal.

l-a explicat judecătorului, ca dovadă clară a intențiilor reclamantului de estorcere de bani

de la petent, că avocatul reclamantului i-a cerut să-i satisfacă prejudiciile închipuite și fantasmatic în sumă de 30.000 de lei în 7 zile calendaristice, la care i-a adus la cunoștință că până nu se expune Procuratura și CSM, nu poate fi vorbă pe acest subiect.

A informat judecătorul că urmează să fie deschisă procedura de revizuire a acestui caz arbitrar, dar la moment nu poate beneficia de acest drept până nu se expun organele de drept.

A explicat judecătorului buchea legii prevăzută la art.32 alin.f 1) al CPC al RM că: „Nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională ”.

Mai mult, în conformitate cu art.43 alin.(2) lit.b) CPC expres menționează:„ instanța strămută pricina la o altă instanță dacă, pe parcursul judecării, s-a constatat că pricina a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională ”.

Judecătorul nu poate încălca aceste norme imperative, reținând astfel acțiunea spre judecare în procedura sa, norma citată presupune discreție în alegere în funcție de domiciliul sau reședință, imperativul fiind domiciliul pârâtului, iar dacă judecătorul nu este de acord cu buchea legii în vigoare care nu face derogări, putea să-mi expedieze citație după lege la domiciliul meu, nu la altul.

Societatea civilă se informează din coduri autentice, deoarece sunt accesibile publicului la nevoie, dar de dispoziții ale CSM că nu se examinează după competență, nu este vina mea, că în codul de procedură civilă nu sunt prevederi exprese în care să fie menționate aceste lucruri de procedură privind competența teritorială. În Codul de procedură civilă clar scrie: „în oricare din sediile instanței”, deci se are în vedere că la toate sediile instanței de judecată Chișinău, unde pârâtul își are domiciliul. Atunci, urma judecătorul să autosesizeze Curtea Constituțională din oficiu, să clarifice aceste ambiguități redate, dar nu să examineze abuziv în lipsa petentului, fără a-i pune la curent despre data și ora ședinței de judecată, acționând cu rea-credință vădită și clară, încălcându-i astfel, grav drepturile la apărare, la un proces echitabil garantat, încă odată s-a convins că dreptate în țara asta nu există, și instanța de judecată poate fi influențată, dacă așa de repede și operativ s-a examinat în timp record de o lună de zile, comparativ cu alții care așteaptă luni de zile care să fie chemați la prima ședință de judecată, mi se pare extrem de discriminator.

La data de 12 decembrie 2023, a fost surprins de faptul că judecătorul poate face excepții de la reguli de conduită față de părți, să-și permită pentru unii din participanți să facă favoruri să sune să -l întrebe personal, de ce nu se prezintă la ședință și ce soluții propune instanței la care a răspuns ferm că la moment este bolnav, va prezenta la ședință un certificat medical și solicită ca ședința să fie amânată pentru altă dată, dacă cererea depusă privind competența teritorială, nu se i-a în atenție și rămâne la acel judecător (ca dovadă este că discuția cu judecătorul automat s-a înregistrat în telefonul mobil). Judecătorul dacă a solicitat ce soluții propune instanței dacă nu a venit la prima ședință și nefiind citat la domiciliu indicat în cerere, explicând totul fără eschivare, urma ca să amâne judecata, pentru a se prezenta și prezenta explicații.

Văzând că nu este citat legal pentru ședință la domiciliu, a rugat o cunoștință să verifice pe internet pe ce dată este numită și a observat că pe pagina oficială a judecătoriei, date după persoană privind ședințele, nu sunt, dar sunt date privind dispozitivul hotărârii pronunțate chipurile pe data de 26.12.2023, grav de tot, cum putea acest judecător abuziv să încalce atribuțiile sale de serviciu fără să respecte și drepturile celui care a fost acționat în judecată, a pârâtului. Mai grav este că, repetat i se încălcă dreptul la comunicarea deciziilor pe cauze, la fel cum au procedat judecătorii Morozan și Păun fiind acționați în procedura CSM pentru abateri similare și tot la cazul respectiv. Această pretinsă victimă cu orice preț manipulează și influențează totul în cale, și nimeni nimic nu înțelege, grav de tot, injustiție totală!

Judecătorul a sfidat prevederile legii privind comunicarea actelor de procedură și normele citării, că potrivit art. 100 alin.(3) CPC al RM era în imposibilitate de a cunoaște data judecării cauzei, deoarece judecătorul a tănuț data și ora ulterioarei ședințe, mai mult, potrivit art. 102 alin. (6) CPC al RM expres menționează „Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte”, așa a procedat corect, văzând că în cerere de judecată este o altă adresă, a înștiințat

prin cererea depusă în cancelarie adresa de domiciliu corectă la care urma să fie citat, sau prin telefon când a discutat, urma să-mi comunice data ședinței.

Reieșind din copia cererii de chemare în judecată, reiese evident că judecătorul i-a admis cererea pe rol reprezentantului reclamantului contrar normelor de procedură privind împuternicirile, deoarece în lista cu anexă este indicat doar un singur mandat din 10.04.2023 eliberat pe o altă, nu civilă dar „cauză contravențională”, la care în realitate nu a participat dar solicită să încaseze bani ilegal în sumă de 5 000 de lei pentru asistență juridică menționând minciuni precum că a participat la examinarea contestației, grav de tot, și acest judecător era obligat să verifice dacă avocatul are mandatul necesar profesional, care-i permite să acționeze în conformitate cu legea, era obligat să verifice acest reclamant are dreptul legal să încaseze bani de pe mine dacă și-a primit banii de la asigurare și nu a invocat pretenții la suma încasată.

Judecătorul ilegal a abuzat de atribuțiile sale de serviciu, de imunitatea sa imparțială să- i de-a câștig de cauză pretinsului reclamant, care cere ilegal sume de bani de la mine în sumă totală de 45 000 de lei, neavând ca mijloc de probă absolut nimic dovezi întemeiate care să-i permită dreptul la acțiune civilă, dar a făcut abuz de lege în acest fel, să - și îmbogățească situația materială pe nedrept, estorcând bani de la altul prin minciuni neverificate de nici o autoritate, lăsând lucrurile să se agraveze. Judecătorul făcând abuz în atribuțiile sale de serviciu la înfăptuirea justiției și-a permis să încaseze ilegal în beneficiul lui Sirbu Anatolie, cheltuieli de judecată în sumă de 1 000 lei precum că au fost suportate pentru asistența juridică în temeiul contractului de asistență juridică din 10.04.2023 fără să verifice minuțios veridicitatea probei, chiar din cuprinsul hotărârii primei instanțe cât și cea de la instanța de apel rezultă negrul pe alb că victima nu s-a prezentat și nici reprezentantul lui, însăși judecătorul, a admis aceste abateri la încasări de plăți și intenționat asumându-și consecințele create, favorizând pretinsa victimă.

Judecătorul a ignorat prevederile legii privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, prevăzute la art.96 alin.(1) CPC al R.M, care menționează expres: „Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile”.

Acest judecător care sfidează buna funcționare a înfăptuirii justiției din R.M, și-a permis abuziv și ilegal, să dispună să încaseze taxa de stat în sumă de 150 de lei, mai mult decât este încasat (100 de lei) pentru o acțiune care urma să fie respinsă ca neîntemeiată deoarece nu i-am cauzat nimic acestui abuzator de legi, nici un prejudiciu, atât material cât și moral.

De către judecător grav i s-au încălcat toate garanțiile de apărare, principiul contradictorialității, egalității armelor, a unui proces echitabil și legal, drepturi constituționale și internaționale expres prevăzute și garantate. Contradictorialitatea este unul dintre principiile specifice procedurii civile, fiind o componentă a dreptului fundamental la apărare, constând în dreptul părților aflate pe poziții cu interese contrare de a propune și administra probe în dezlegarea pricinii, dar am fost privat de aceste drepturi garantate, judecătorul s-a limitat doar subiectiv și părtinitor la soluția emisă, nepăsându-i de regula de bază „într-un proces contradictoriu instanța este nepărtinitoare, exprimând doar interesele legii ”, dar nu interesele meschine ale părților care fac abuz de drepturi și legi.

Legalitatea și temeinicia unei hotărâri judecătorești se aplică doar în condițiile expres prevăzute de lege, în strictă conformitate cu prevederile art.239 CPC al RM, și poate fi considerată întemeiată numai atunci, dacă instanța se conduce de lege. pe circumstanțele constatate exhaustiv sub toate aspectele și pe probele cercetate în ședința de judecată, nu pe presupuneri subiective părtinitoare, cum a procedat instanța.

În contextul celor expuse, în privința judecătorului Beșelea Eugeniu sunt temeuri clare și întemeiate care se califică ca fiind abateri disciplinare potrivit art. 3 și 4 și se supun răspunderii disciplinare potrivit Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, și anume:

1) Judecătorul contrar legii a adoptat o hotărâre prin care intenționat mi-a încălcat drepturile și libertățile garantate de Constituția RM și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care RM este parte, abatere gravă prevăzută la lit.b) al art.

4 din Legea privind răspunderea judecătorilor;

2) Judecătorul contrar legii a dat dovadă evidentă de acțiuni în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente; încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, încălcându-i astfel toate garanțiile unui proces echitabil garantat de CEDO art.6, abatere gravă prevăzută de lit.c) al art. 4 și lit.i) al art. 4 din Legea privind răspunderea judecătorilor;

3) Judecătorul prin conduita sa a dat dovadă de atitudine nedemnă, atitudine vădită de părtinire față de partea reclamantă deoarece la telefon când a discutat a tăinuit data ședinței, a ignorat solicitările de amânare, fiindu-i comunicat că va fi prezentat certificatul care atestă cele comunicate, abatere gravă prevăzută de art. 4 lit.k) al Legii privind răspunderea judecătorilor;

4) Judecătorul prin conduita sa neglijentă și abuzivă, la pronunțarea hotărârii sale s-a bazat doar pe presupuneri, nu pe buchea legii, nedorind să cunoască în detalii relatările scrise în cerere că a depus plângeri peste tot pe faptele meschine ale pretinsului reclamant, abatere gravă care aduce gravă atingere onoarei sau probității profesionale, a prestigiului justiției, în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, abatere gravă prevăzută la art.4 lit.p) al Legii privind răspunderea judecătorilor.

Astfel solicită atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Eugeniu Beșelea.

Poziția Inspecției Judiciare

Sesizarea a fost examinată sub aspectul existenței sau inexistenței temeiurilor de abateri disciplinare în acțiunile judecătorului sesizat.

În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, verificarea sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și orice alte date concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare. Verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii-judecători în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării.

În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1¹) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind neîntemeiată.

Din conținutul sesizării reține Inspecția judiciară că, petentul, își exprimă dezacordul cu actele emise de judecătorul vizat la examinarea cauzei la care este parte.

A solicitat petentul tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului vizat în sesizare și Inspecția judiciară verifică argumentele din sesizare sub aspectul existenței sau inexistenței elementelor abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căror, constituie abatere disciplinară:

Din analiza specificărilor din sesizare, a informațiilor prezentate de judecătorul sesizat și actelor din PIGD, se deduce lipsa totală a oricăre date temeinice care să confirme bănuieli rezonabile a existenței abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în acțiunile judecătorului în cadrul judecării cauzei și emiterii încheierilor, hotărârilor și deciziilor, cu care nu este de acord petentul.

Prin argumentele invocate în sesizare împotriva actelor contestate, nu au fost demonstrate elementele abaterilor disciplinare pretinse:

-Judecătorul contrar legii a dat dovadă evidentă de acțiuni în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente; încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, încălcându-i astfel toate garanțiile unui proces

echitabil garantat de CEDO art.6, abatere gravă prevăzută de lit.c) al art. 4 și lit.i) al art. 4 din Legea privind răspunderea judecătorilor;

-Judecătorul prin conduita sa a dat dovadă de atitudine nedemnă, atitudine vădită de părtinire față de partea reclamantă deoarece la telefon când a discutat a tăinuit data ședinței, a ignorat solicitările de amânare, fiindu-i comunicat că va fi prezentat certificatul care atestă cele comunicate, abatere gravă prevăzută de art. 4 lit.k) al Legii privind răspunderea judecătorilor;

-Judecătorul prin conduita sa neglijentă și abuzivă, la pronunțarea hotărârii sale s-a bazat doar pe presupuneri, nu pe buchea legii, nedorind să cunoască în detalii relatările scrise în cerere că a depus plângeri peste tot pe faptele meschine ale pretinsului reclamant, abatere gravă care aduce gravă atingere onoarei sau probității profesionale, a prestigiului justiției, în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, abatere gravă prevăzută la art.4 lit.p) al Legii privind răspunderea judecătorilor.

Or, pe parcursul examinării cauzelor, potrivit normelor procedural-civile, la caz, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria lui convingere.

Prin hotărârea Înaltei Curți din 22 mai 2017, Curtea a reținut că independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii. Prin urmare, independența și imparțialitatea judecătorilor se află într-o strânsă legătură și se consolidează reciproc. Curtea a menționat că rezultatele aprecierii probelor sunt expuse de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate. Curtea a subliniat că noțiunea de „proprie convingere” nu are sensul de opinie subiectivă, ci acela al certitudinii dobândite de judecător în urma examinării tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, în mod obiectiv și călăuzindu-se de lege.

Relevante speței sunt și statuările recomandării CM/REC (2010) 12: „68. Nu poate fi antrenată răspunderea penală a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință ...Judecătorii nu trebuie să fie responsabili personal în cazul în care decizia lor este infirmată sau modificată într-o cale de atac.”

În Avizul nr. 18 (2015) privind poziția puterii judecătorești și relațiile ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă, CCJE a afirmat că sarcinile de interpretare a legii, de analizare a probelor și de evaluare a faptelor, îndeplinite de un judecător pentru a soluționa cazurile, nu trebuie să dea naștere la răspunderea judecătorului decât în cazuri de rea-credință, intenție, culpă sau neglijență gravă dovedită.

În Hotărârea nr. 23 din 25 iulie 2016, Curtea Constituțională a reținut la pct. 56 și 58 că, puterea judecătorească este unul dintre cei trei piloni fundamentali ai statului democratic modern, egali ca importanță. Pentru a-și putea îndeplini îndatoririle pe care le are, puterea judecătorească trebuie să fie independentă față de puterea legislativă și executivă, fapt care implică libertate față de orice influență care poate fi exercitată de acestea.

De asemenea, independența sistemului judiciar în ansamblul său garantează independența individuală a judecătorilor. Aceasta trebuie să existe în raport cu societatea în general și cu părțile din orice litigiu asupra căruia judecătorii trebuie să se pronunțe. Independența judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorilor, ci este o garanție împotriva presiunilor exterioare în luarea deciziilor, fiind justificată de necesitatea de a permite judecătorilor să-și îndeplinească rolul lor de gardieni ai drepturilor și libertăților omului. Astfel, independența judecătorului este un aspect fundamental al statului de drept și garanția unui proces echitabil.

Iar, în Hotărârea nr. 12 din 28 martie 2017, Curtea Constituțională a relevat la pct. 68-79, 86, 89 că, simpla interpretare a legii, stabilire a faptelor sau apreciere a probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară. Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Răspunderea civilă (sau penală) poate limita discreția unui judecător de a interpreta și de a aplica legea. Prin urmare, răspunderea

judecătorilor nu trebuie să se extindă asupra interpretării legale pe care o adoptă în procesul de examinare judiciară. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, răspundere penală sau răspundere civilă.

Curtea reține că, deși există un anumit element de discreție la interpretarea legilor, stabilirea faptelor și aprecierea probelor, intima convingere a judecătorului urmează să opereze în limita cadrului legal. Intima convingere a judecătorului în luarea unei decizii nu are sensul unei simple opinii subiective a judecătorului, ci acela al certitudinii dobândite de acesta în mod obiectiv, pe bază de probe indubitabile.

Curtea menționează că aplicarea și interpretarea legii este esența funcției judiciare și reprezintă un element de bază al independenței judecătorului. Independența individuală a judecătorilor trebuie să permită fiecăruia dintre ei și fiecărui complet de judecată să facă un efort pentru a schimba practica stabilită - să adopte o altă decizie – atunci când crede că acest lucru este necesar a fi făcut într-un caz particular. Desigur, o astfel de încercare va fi făcută în mod deschis, iar judecătorul trebuie să prezinte argumente coerente cu privire la motivul pentru care cauza examinată este diferită de jurisprudența anterioară sau de ce raționamentul aplicat în jurisprudența anterioară ar trebui să fie modificat. Ulterior instanțele ierarhic superioare vor decide dacă urmează sau nu această argumentare nouă.

În general, judecătorul nu ar trebui să se limiteze doar la aplicarea jurisprudenței existente. Esența funcției sale constă în interpretarea reglementărilor legale în mod independent. Uneori, judecătorii sunt obligați să aplice și să interpreteze legislația contrar „practicii judiciare naționale uniforme”, când circumstanțele particulare ale speței o cer. Astfel de situații pot apărea, de exemplu, ca urmare a aplicării unor tratate internaționale, precum și în cazul în care prin intermediul deciziilor instanțelor internaționale care supraveghează aplicarea tratatelor internaționale se solicită modificarea practicii judiciare naționale actuale. Interpretarea legii, pe care o poate face un judecător și care poate să nu fie conformă cu jurisprudența consacrată, nu trebuie să devină, în sine, un motiv pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare, cu excepția cazului în care această interpretare se face cu rea-credință, cu intenția de a obține un beneficiu sau de a prejudicia o parte la proces sau ca urmare a unei neglijențe grave. Chiar dacă judecătorii din instanțele inferioare trebuie, în general, să se ghideze de jurisprudența existentă, acestora nu ar trebui să le fie interzis să o conteste, în cazul în care, în opinia lor, ei consideră că acest lucru este corect. Această idee este împărtășită de către Comisia de la Veneția în opinia sa Amicus Curiae (CDL-AD(2017)002).

Comisia de la Veneția a afirmat că este posibilă constatarea lipsei de profesionalism a judecătorului numai în caz de manifestare insistentă a unei rezistențe împotriva unei practici consolidate, care să determine în mod repetat soluții distincte în cazurile în privința cărora există deja o jurisprudență clară și bine stabilită (Avizul cu privire la actele normative și răspunderea disciplinară și evaluarea judecătorilor din „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei” (2015)).

În acest sens, și Curtea Europeană, în jurisprudența sa, a statuat că nu există un drept la o jurisprudență constantă, astfel încât schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice (*Unedic v. Franța*, 2008, § 74; *Legrand v. Franța*, 2011), dacă sunt întrunite două condiții: noua abordare să fie consecventă la nivelul acelei jurisdicții și instanța care a decis schimbarea interpretării să motiveze detaliat considerentele pentru care a decis astfel (*Atanasovski v. Macedonia*, 2010, § 38).

De asemenea, potrivit raționamentelor Curții Europene expuse în cauza *Chevrol v. Franța*, exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Așadar, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

Concluzia care se impune în baza standardelor europene privind independența judecătorilor este că procesul de judecare a cauzei nu este și niciodată nu a fost o activitate pur mecanică. Din acest motiv, standardele europene cu privire la justiție protejează dreptul și obligația fiecărui

judecător, indiferent de nivelul ierarhiei instanței judecătorești, de a-și exercita funcțiile de judecare a cauzelor liber de orice imixtiune, fie externă sau internă.

Aspectul non-mecanic de judecare a cauzei presupune faptul că răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată pe această cauză în instanța superioară. Răspunderea ar trebui să fie legată mai cu seamă doar de respectarea de către judecător a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor legale. Simplul fapt că o hotărâre judecătorească este anulată în instanța superioară nu înseamnă că judecătorul din instanța inferioară a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea.

În Raportul despre situația privind sistemul judiciar și a judecătorilor în cadrul statelor membre ale Consiliului Europei nr. 2(2015), CCJE a subliniat că, deși anchetele penale în ceea ce privește judecătorii nu sunt ilegale și nu există imunitate generală pentru judecători, autoritățile trebuie să respecte, să garanteze și să asigure buna funcționare a sistemului judiciar drept a treia putere a statului. În acest mod, măsurile de investigare, care ar putea avea ca efect împiedicarea sau obstrucționarea funcționării procedurilor judiciare, trebuie utilizate cu cea mai mare grijă de către orice organ de urmărire penală.

Curtea reține că independența justiției implică un statut special al judecătorilor, care trebuie protejați împotriva subiectivismului organelor de urmărire penală competente, care le-ar putea afecta credibilitatea. Tocmai de aceea legiuitorul a stabilit o procedură distinctă și riguroasă de atragere a judecătorului la răspundere penală, rolul determinant fiindu-i atribuit în acest proces Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de garant al independenței justiției.

Curtea menționează că independența judecătorească impune condiția ca judecătorii să fie protejați de influența din partea altor puteri ale statului și ca fiecare judecător să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual. Prin urmare, deciziile eronate trebuie să poată fi corectate prin intermediul căilor de atac și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a judecătorilor. Or, rolul căilor de atac este anume de a îndrepta eventualele greșeli ale instanțelor inferioare. În calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, judecătorii au acționat cu rea-voință sau au admis o omisiune gravă. Aceeași opinie este împărtășită de către Comisia de la Veneția.

Curtea subliniază că judecătorii nu pot fi constrânși să-și exercite atribuțiile sub amenințarea unei sancțiuni, fapt care poate influența în mod nefavorabil hotărârile ce urmează a fi adoptate. Or, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, judecătorii trebuie să beneficieze de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință. Din aceste raționamente, aprecierile judecătorului care au determinat adoptarea unei hotărâri într-o anumită cauză, hotărâre judecătorească care a fost anulată sau modificată, nu pot servi în calitate de temei decisiv pentru sancționarea judecătorului. Aplicarea actelor normative, fiind sarcina primară a instanțelor judecătorești, în cazul în care vine în contradicție cu respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei, devine imputabilă judecătorului doar în consecința exercitării atribuțiilor cu rea-credință sau neglijență la efectuarea actului de justiție.

Curtea reiterează că judecătorii potrivit principiilor internaționale privind independența judecătorească, nu pot fi trași la răspundere penală pentru (1) erori judiciare care nu implică reaua-credință și (2) diferențe în interpretarea și aplicarea legii. Remediu principal pentru corectarea acestor greșeli este exercitarea căilor de atac, iar casarea unei hotărâri de către instanțele superioare nu înseamnă în mod automat că judecătorul nu a acționat într-un mod profesionist.

Or, interpretarea normelor de drept și coroborarea probelor administrate reprezintă elemente ale raționamentului logico-juridic. Interpretarea normelor este o operațiune rațională și logică de determinare a înțelesului și conținutului acestora, iar coroborarea probelor reprezintă un proces intelectual de evaluare a acestora, în urma căruia judecătorul stabilește situația de fapt ce urmează să o încadreze în drept.

Este de evidențiat faptul că, caracterul intenționat sau neglijența gravă reprezintă o condiție sine qua non pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului în temeiul art. 4 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 178.

Referitor la temeiul prevăzut la art. 4 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 178, se va reitiera că potrivit opiniei Comisiei de la Veneția, este posibilă constatarea lipsei de profesionalism a judecătorului numai în caz de manifestare insistentă a unei rezistențe împotriva unei practici consolidate, care să determine în mod repetat soluții distincte în cazurile în privința cărora există deja o jurisprudență clară și bine stabilită (Avizul cu privire la actele normative și răspunderea disciplinară și evaluarea judecătorilor din „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei” (2015)).

Totodată, consider că, petiționarul nu a motivat și nu a prezentat probe în susținerea acestui temei de tragere la răspundere disciplinară, or, nu a fost indicată existența unei jurisprudențe clare și bine stabilită în astfel de situații/acțiuni, iar actele judecătorești au fost motivate comprehensiv în privința soluțiilor adoptate.

Cu referire la temeiul art. 4 alin. (1) lit. i) al Legii nr. 178, s-a menționat doar că au fost încălcate în procesul de soluționare a cauzei normele imperative, însă nu indică prin ce se manifestă caracterul imperativ al acestora. Or, conform teoriei generale a dreptului, normele imperative sunt acele norme care impun o anumită conduită, cerând săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

Cu referire la alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor (lit. p alin. (1) art.4 al Legii nr. 178), este de menționat că din analiza textului sesizării înaintate nu pot fi desprinse care sunt acele fapte care s-ar încadra la temeiul analizat.

Privind nerespectarea intenționată sau din neglijență gravă a îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei, nu este clar temeiul pentru care judecătorul urma să se abțină, deși au fost înaintate pe parcurs propuneri de recuzare, care de altfel au fost respinse.

Or, judecătorul urmează să se abțină, în condiții de imparțialitate reglementate de art. 20 alin. (2) Cod de procedură civilă și art. 116 alin. (1) din Constituție, atunci când a cunoscut existența motivului de incompatibilitate în privința sa, specificate la art. 50 Cod de procedură civilă. Declarația de abținere trebuie să cuprindă indicarea temeiurilor de fapt și de drept de incompatibilitate, urmând a fi însoțită de dovezi în sprijinul celor invocate, în măsura în care acestea nu rezultă din dosar sau dacă nu sunt notorii.

Este oportun de a evidenția că, la judecarea cauzei din procedura sa, judecătorul trebuie să decidă liber, fără nicio influență, presiune sau amenințare, iar opinia pe care și-o formează nu poate fi censurată îndeosebi de reprezentantul debitorului.

În cauza menționată a fost efectuată justiția atât, în primă instanță, cât și în instanța de recurs, în numele legii, de instanța judecătorească competentă prin judecător numit în funcție în modul stabilit de lege, cu respectarea reglementărilor legislației procedurale. Încheierile/Hotărârea/Deciziile contestate au fost emise de judecător în mod independent și imparțial, a acționat fără restricții, influențe, presiuni, amenințări, intervenții directe sau indirecte din partea oricărei autorități și/sau a participanților la proces.

Potrivit principiilor generale ale dreptului, conform normelor constituționale, a normelor de drept material și procedural, nimeni în afara instanțelor judecătorești în ordinea și procedura stabilită de lege, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise. Expunerea asupra legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești, se află în competența exclusivă a instanțelor judecătorești ierarhic superioare în ordinea, modul și procedura stabilită.

CSM și Inspekția judiciară nu sunt instanțe judecătorești și nu au competența legală de a se implica în procesul de judecare a cauzelor pe rolul instanțelor judecătorești, de a se expune asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise în cauzele judecate. În caz contrar, intervenirea în examinarea cauzei, expunerea în privința hotărârii adoptate, aprecierea probelor din dosar și a legalității actelor judecătorești adoptate, verificarea corectitudinii aplicării legislației, etc., ar constitui o imixtiune gravă în înfăptuirea justiției și atribuire a competențelor instanței de judecată la înfăptuirea justiției, ce nu se admite.

Hotărârea/Încheierea judecătorească pronunțată urmare a judecării cauzei, poate fi contestată în modul și termenul stabilit de lege, drept de care s-a folosit petenta, dar nicidecum nu prin intermediul depunerii sesizării Inspekției judiciare cu cerința de tragere la răspundere disciplinară a judecătorilor pentru că a emis în cauza respectivă încheieri/hotărâri cu care dânsul și exprimă dezacordul.

Prin expunerile din sesizare, așa cum au fost făcute petentul își impune interpretările sale personale asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, ce nu se admite deoarece înseamnă a nesocoti cu principiile legale și constituționale, potrivit căror judecătorul este independent, iar hotărârile/încheierile judecătorești sunt supuse numai controlului judiciar.

Cele invocate în sesizare de petent nu numai că nu au fost probate, dar nici nu constituie temei pentru o suspiciune rezonabilă: a abaterii de la normele legale, a neglijenței în activitate, a încălcării drepturilor și libertățile fundamentale; depășirea obligațiilor legale sau acțiuni cu incompetență; intervenție ilegale sau exploatarea poziției de judecător; încălcare a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, de redactare a hotărârii, de transmitere a copiei hotărârii; încălcări a normelor imperative; atitudine nedemnă în procesul de înfăptuire a justiției; fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției. Or, aceste aserțiuni sunt pur declarative.

Inspekția judiciară verifică argumentele din sesizare sub aspectul existenței sau inexistenței elementelor abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Astfel articolul 4¹ din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor stabilește noțiunile de intenție și de neglijență gravă, care prevăd că;

(1) Se consideră că a fost săvârșită cu intenție o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p), își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.

(2) Se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p) fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiată această consecință prejudiciabilă nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de judecător trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației judecate care ar face-o înțeleasă și să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme.

Din cele relatate în rezultatul verificării sesizării, prin probele administrate, IJ a constatat cu certitudine că, faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare pretinse, reglementate prin art.4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, astfel constituie temei pentru respingerea sesizării ca neîntemeiate.

Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia Inspekției Judiciare judiciare nr. 17s-45p/m din 29 februarie 2024, emise pe marginea sesizării depuse la 15 ianuarie 2024 asupra acțiunilor judecătorului Beșelea Eugeniu de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru), petiționarul Cemîrtan Serghei a depus contestație.

Aprecierea Completului de Examinare a Contestațiilor

Potrivit legislației, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar în cazul în care în rezultatul verificărilor argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii abaterii disciplinare de către judecător.

Pentru a reține săvârșirea unei abateri disciplinare, necesită stabilit dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, inclusiv în special latura obiectivă și subiectivă, iar în lipsa unui dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Completul de Examinare a Contestațiilor nr.2 al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge contestația depusă de petiționarul Cemîrtan Serghei împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 17s-45p/m din 29 februarie 2024, emise pe marginea sesizării depuse la 15 ianuarie 2024 asupra acțiunilor judecătorului Beșelea Eugeniu de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru).

2. Hotărârea poate fi contestată la CSM în termenii prevăzuți de lege.

3. Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte

/semnătura/

Angela Bostan

Membrii

/semnătura/

Ruxanda Pulbere

/semnătura/

Angela Otean